

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful Român este Duminică și Joi'a, la fiecare dñe septembri cu adausul foisiorei. — Prenumeratuna se face în Sibiu la espeditura foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gata prin scrisori francate, adresate către espeditura. Prețul prenumeratunei pentru Sibiu este pre anu 7 fl. v. a., iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50 cr.

Nr. 44.

ANULU XXV.

Sibiu 5|17 Iuniu 1877.

Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl., ierà pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru strainatele pre anu 12 fl., pre o jumetate de anu 6 fl. v. a.

Inseratele se plătesc pentru antâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dôna ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetare cu 3 1/2 cr. v. a.

Tiarulu la Dunare.

(Capetu).

Ni se pare ca atitudinea cea rece a Angliei din tempul din urma nu este de a se deduce din consideratiunea, ca resbelul actualu este putien periculosu pentru Pórtă, ci din alta consideratiune si adeca, ca Turciei nu i se mai poate ajută. La convingerea acésta ajungu, incetu cu incetul, si cei mai credinciosi — sa ne fia permis uventul — otomanomani. Nam luatu noi numai ieri notitia de unu articulu din „N. fr. Pr.“, care arunca, jumetate de necasu, jumetate de dure, asupr'a vechilor amici din Turci'a tóta vin'a nenocirei loru. Pentru noi a fostu acésta o surprindere placuta: noue ni s'a infatisiatu lucrul tocmai că si cându unu sotiu intr'o lunga caletoria, in cupeu lângă noi, 'si ia aventulu de a scî vorbí numai intr'o limba strina, pre cându dînt'odata isbunesce nemtiesc'a curata cum o scim noi: asiá vorbim si noi, asiá puteam noi conversá de multu.

Positiunea Angliei inca nu e nica mai putien decât clarificata. Cömunicâmu la altu locu cuprinsulu actelor, din care se vede atitudinea Angliei in cestiunea canalului de Suez inca cu trei septamâni inainte, fatia cu părtele beligerante. Fără de a intrá in deductiuni conforme dreptului ginteloru, cari suntu in legatura cu situatiunea celu mai importantu drumu maritim, afara de Oceanu, si refusându mai nainte cu recela initiera unei intiegeri internatiunale, Anglia declara din parte-si de neconvenabila cu pastrarea mai departe a neutralitătiei ei passive, ori ce incercare de a impiedecă navigatiunea pe canalulu de Suez séu transformarea lui in teatrul de operatiuni resbelice. Inse din acte nu se poate vedé nici o securitate aprosimativa ce pasi are de cugetu sa faca pentru a „nu suferi“ indicatele conturbări a le „comerciului universal.“ Contrastulu unei neutralităti „passive“ conformu dreptului ginteloru nu este de lipsa sa fia resbelul, celu putien nu poate fi consideratu de o stare de ostilitate in genere. Neutralitatea „armata“ are mai de aproape numai scopu aperării de amestecu in adeveratele séu imaginele drepturi ale neutralilor si presupunem ca Anglia voiesce a se margini numai la aparea acestor'a, la punctul care o atinge mai de aproape. Dara precum aru fi cu putintia eventualmente acésta marginire numai cu invoirea tacita a beligerantilor, cătra cari este indreptata apararea, totu asiá aru puté provocă singur'a declarare incurcaturi seriose, déca Russi'a nu voiesce sa le incungiure. Acésta argumentare materiala a pásirei englezesci nu se poate disputá. Inca nu se scie, déca contele Siuvaloff este purtatoriul negociajilor, cari deschidu perspectiv'a la o regulare formală a acestorui afaceri. Sosirea tiarului la Ploiesci va accelerá, la tóta intemplarea, cu inceperea atacului asupr'a aripei drepte a Dunarei, si procesulu diplomatic, care va marca mai apriatu interesele singulare ale statuilor europene ce se voru ivi din incurcaturile aceste. La nici o intemplare, nu Anglia va fi, carea sa incline a trece cu vedere necsulu acesta si parerea oficioasa a regimului rusesc, impartasita in editiunea de

sér'a, dovedesce căta silintia se pune in Petersburg a nu conturbá „circulii“ englezesci."

Reproducendu acestu articulu credemu ca amu pusu pe publicul nostru in positiune de a apretia variantele faime despre intrevirea Angliei in favórea turcilor. Anglia cu vederile ei practice si pâna la unu gradu interesate de egoismulu ei propriu, de parte de a se gândi la turci se gândesc numai la sine. Si déca din incurcaturile orientali s'aru nasce unu conflictu intre dens'a si Russi'a, acel'a de siguru nu se va nasce de dragulu turcilor, ci numai pentru asigurarea intereselor ei comerciale si pentru de a remâné dómna preste oceanuri si mari, drumurile naturali a le comercialui estinsu, cum este alu Angliei.

Teatrulu resbelului.

4 Iuniu.

Paus'a pe teatrulu resbelului din Europa se continua. Numai Munte-negrenii suntu cari aducu ore-care variatiune in monoton'a neintemplărilor. Foile turcofile au inregistratul multe invingeri turcesci asupr'a munteneñilor, pasulu dela Dug'a in este totu in mânde cestoru din urma si fortaréti'a Nicsici inca totu e incunjurata de munteneñeni. — Din Asi'a nici o scire.

Dupa o corespondintia din Parisu a lui „Orient“, diurnalul francesu din Bucuresci ducele Decazes, ministrulu de externe alu Franciei, aru si dispusu a recunoscere independint'a Romaniei.

Revista diurnalistică.

Regimulu cislaianicu a inceputu sa pasișca in contr'a manifestatiunilor cehilor simpatice armelor russesci. La acésta se afla indemnatu „Ruskiy Mir“, o fóia rusescă forte insenmata, a face urmatorele observări:

Tóte adresele primele pâna astazi dela orasiele boheme, dela studentii scóleloru inalte din Prag'a, dela comunele rurali, cercuri si corporatiuni nu contienu nimic'a alta, decât multiamit'a cea mai profunda fatia cu natiunea rusescă si Tiarulu. In bisericele boeme se celebréza servituri pentru noroculu armelor russesci si pentru eliberarea cătu mai grabnica a nefericitilor frati sudu-slavi de sub jugulu inimicilor crestinatátiei. Ici colea aceste servituri bisericesci suntu petrecute cu cea mai mare pompa si acésta vedi bine nu placé stapanitorilor germano-austriaci! Intielegemu, precum amu intielesu si mainainte, ca ovatiunile, demonstratiunile si bancheturile magiarilor in onórea softaleloru inca nu au pututu placé slavilor austriaci. Déca insa regimulu germano-magiaru a permisu, că sa i se presenteze lui Abdul Kerim pasi'a o sabia de onore; déca elu a suferit, că softalele turcesci sa petréca dôue septamâni in Pest'a; déca deputatii dietali magiari si alti „patrioti“ au tienutu in dieta di de di cuventari ostile, ba vatamatore, contr'a Russiei; déca se permitea, că cete intregi de magiari sa dea espressiune entusiasmului loru turcofilu in modulu celu mai demonstrativ si déca in fine insusi contele Andrassy a tienutu de bine si de lipsa a-si dă in privint'a acésta

parerea sea si a aflatu aceste sympathii a fratilor fatia de frati pe deplinu firesci si legale, repetim, atunci rigurositatea procurorului intrebuintata in contr'a diurnalisticiei din Prag'a ni se pare inesplicabila.

Dicemu mai multu. A devenit fapta, ca in otelulu „La vulturulu negru“ din Pest'a se verbueza in modu secretu voluntari pentru armat'a turcesca(?). Unu comitetu secretu dirigéza intreprinderea acésta si toti căti se inroléza primescu arme, haine, bani si se spedéza de locu in Turci'a. Au dôra procurorulu pestanu n'a aflatu nimic'a despre tóte acestea?

Diurnalistic'a magiara iér' despre români si armat'a Romaniei.

Sibiu 3 Iuniu v.

(+) In resbelulu ce-lu avuse Turci'a cu Serbi'a in anulu trecutu, cetorii foiei nóstre 'si voru aduce aminte, cum unele diurnale slavofile atribuiau invingerea turcesca asupr'a armatei serbiene, adeca batai'a ce o capetă generalulu Cernaieff dela Kerim pasi'a la Djunis acelei circumstantie: ca soldatii de nationalitate români, incetatiniti in Serbi'a si inrolati la corpulu armatei comandantului Cernaieff, au fostu lasi, fricosi si nefideli; cum acei'a au aruncatu armele si resistandu comandei de a cooperá eroicesce cu soldatii serbi, au causatu cea mai mare confusiune si disolutiune in operatiunea strategica, si alte scornituri sarbede, la cari românu pururea e espusu din partea strainului.

Diurnalele nóstre române si-au facutu la tempulu seu reflesiunile obiective asupr'a soldatiloru români din armat'a Serbiei de sub comand'a lui Cernaieff; dar' cine nu-si va aduce aminte, cum diurnalele magiare „Hon“, „Ellenor“, „Pesti Napló“, „Nemzeti Hirlap“ din Budapest'a, pâna si „Kelet“ din Clusiu, in estasulu loru pentru invingerea armelor turcesci si in esaltatiunea potrei de aliantia cu Romaniei constr'a invasiunei russesci, — cu tóta ostentatiunea se pusera a face pe defensorii soldatiloru români si preste totu a-si umplea colónele cu laude despre armat'a Romaniei descriindu — si presentandu-o că brava si eroica, bine organizata si disciplinata.

Atunci asiá era insufletita opinionea publica magiara. O aliantia si cooperatiune cu romanimea era atunci binevenita. De aceea foile magiare, cari suntu inimice romanimei din Ungaria, curtisau si lingusau in frase seducatorie pre romanimea afara din Ungaria. Vediendu inse ca români din Romanie avertiucesc mai multu faptele decât frusele, — totu aceiasi diurnalistica imprósca cu cele mai triviali espectoratiuni atâtu pre români cei dincóci precum si pre frati nostri de dincolo de Carpati.

Pana ce nu era inca decisă definitiv, ci numai amenintia intrarea rusilor in Romanie si dechiararea de resbelu Turciei, diurnalistic'a magiara turcofila ne gugulia cu numirea de compatrioti si frati de o sorte (A román hónpolgárok és testvérek egysorsuak) pe ostasii români ii laudá pâna la ceriu că pe nisce bravi eroi (hős-vitézek); iér' despre Romanie nu aflau cuvinte destulu de magulitórie, de-si cu căti-va ani mai nainte o persiflau totu cam in modulu si manier'a esperiata in tem-

pulu mai recente, adeca atunci cându se putea cete in „Hon“ caracteristic'a descriere despre situatiunea Romaniei despre murdariele poporului si ale ostierii române pe care „foletonistulu“ disertatoru o dimică numai cu unu despartimentu de „magyar-huszárók“, — adeca cavaleria ungurésca.

De cându inse Romanie incheia cunoscut'a „conventiune“ si asiá dicendu se alia formalmente cu Russi'a; apoi mai vertosu de cându dechiarà Turciei si resbelu in care dejá armat'a ei propria — româna fu ingagiata cu succesu si in fine de cându Romanie din indurarea si cu ajutoriulu lui Ddieu — se proclamă independenta; ér' noi de dincóci că frati de unu sănge o felicitânu si i sucurgemu intru ajutoriu cu contribuiri benevoli de bani, scame, si alte obiecte spre alinarea cumplitelor dureri ale rânilor si ajutoriulu familiei remase dupa cei cadinti in lupt'a glorioasa, cu unu cuventu: de cându romanimea face, ce trebuie sa faca pentru libertatea si esistint'a sea, — de atunci diurnalistic'a magiara eata ce tonu a luat, despre si asupr'a Romanimei.

Noi români de dincóci nu suntem mai multi cei pâna anu, adeca compatrioti si frati (román honpolgárok és testvérek) ci suntem numiti in fruntea diurnaleloru magiare cu epitetele de „Oldok, Rumung, Motzok, Pultzka — nép etc. ér' frati nostri de preste carpati suntu inferati cu epitetele: de „hüttlen gyáva és perfid nép“ precum occasionalmente amu aretat si la altu locu si precum famosulu turcofilu de „Pesti Napló“ in nr. 144 de de Sambata 9 Iuniu, intr'o corespondintia a sea din „Turnulu-Severinu“ ér' nu afla cuvinte destulu de urite, si triviali asupr'a decadintie armatei române; pe carea o presinta lectorilor gola, flamenda, neglesa si lipsita de tóte celea, mai si de neevitabilele alimentatiuni.

Reportorulu acesta mai are truneca a afirmá si principalii lui turcofilu dela „Pesti Napló“ firesce se grabira a buciná in fóia loru, ca neajunsurile acestea ale ostasiloru români, menagiul reu, pânea neconsumabila, fric'a (?!) si indisputetua fecloriloru (legények) suntu cualificate de a blamá pre Domnitorul Carolu si a-lu compromite inaintea colosului seu aliatu Protectoru Alessandru, dela care astéptá cu mare sete corón'a de Rege a Romaniei libere si prin fortia si perfidia proclamata dejá de „independenta“.

Adauge apoi „corespondintele special“ din Turnulu-Severinu si scorintur'a, ca despre tóte aceste defecte ale ostasiloru români, hiaru unu oficieru din óstea româna i s'aru fi vaieratu amaru, — alu căruia esterior inca aretă debelare si decadintia démna de compatitimitu (?!).

Unu altu corespondint turcofilu din Orsiov'a in „Pesti Napló“ Nr 146 de luni 11 Iuniu a. c. repórta despre cele esperiate acolo si eata cum se pronuncia despre armat'a Romaniei in limb'a sea propria: „Az oláh hadsereget senki sem tekintethet komoly szárnyfedezetnek, a mi nagy baj az oroszokra nézve“. Va se dica romanesc: „Armat'a româna nime nu o poate considera de aripa scutitoria seriosa ceea ce pentru rusi e mare pacoste.“ Mai la finea corespondintiei adauge: (Hungary meggy környéken oláhországi szökött katonaiból alló apró „rabló“ csapat je-

lent meg"). In părțile Unedorei s'au invitat trupa de **talhari** compusa din soldati fugiti din armata României! Minunat si siarmantu!

Ce se mai putem dice noi la aceste miserabilități diurnalistic ale turcofililor, cari astazi 'ti caciuléza si te lauda, ér mâne te persifléza; si ei credu ca prin aceste bârfele facu servitie bune fratilor loru semilunatici, turcilor!

Dela sinodulu archidiecesanu.

Siedint'a a XI din 13/25 Aprilie.

(Urmare din Nr. 39).

Urmăza raportul comisiunii organizatorice.

Raportorul A. Trombitasius preseaza mai intâi proiectul de lege pentru incompatibilitatea oficielor invetatoresci si profesionale, asternutu de consistoriu in urm'a insarcinării primite in sesiunea trecuta. Comisiunea recomenda luarea in desbatere generala a acestui proiectu.

Se preseaza in generalu de baza. Trecendu apoi la desbaterea speciala, raportorul la § 1 propune a se dice in locu de „oficiu sistematisu său beneficiatu“ simplu: „publicu salarizatu.“ Dupa o scurta desbatere se preseaza tecstul propus de comisiune cu amandamentul facut de Dr. Pacurariu: „cu care arn sta in vr'o colisiune.“

§ 2 se preseaza neschimbaturi.

La § 3 comisiunea propune la al. a) adausulu „cu exceptiunea oficiului de profesor său invetatoriu, incătu nu sta in colisiune cu oficiul său propriu“. Se preseaza P. c. se recomenda spre stergere. Se preseaza. La p. d. recomenda comisiunea a se dice in locu de „pe tempul prelegerilor“, „sub decursulu anului“. Aretându dep. Hodosiu si Mihalianu ca prin acesta stilisare s'aru oprí invetatorilor si darea de instructiune privata, ceea ce aru fi o dispositiune prea aspra, sinodulu preseaza tecstul proiectului cu stergerea cuvintelor „in cancelarii.“ P. e. se preseaza neschimbaturi.

La § 4 comisiunea propune primirea p. a. b. si c. dupa tecstul proiectului; iér' din p. d. sa se eliminate cuvintele: „cu referada ordinara“; de asemenea din p. e. sa se sterga cuvintele „său defensoru alu legilor.“

Dupa o scurta desbatere se preseaza modificarile propuse de comisiune.

§ 5 comisiunea propune a se sterge. Se preseaza.

La § 6 dep. Cosma propune a se dice „se pune in lucrare, cându se va pune in lucrare regulamentul seminariului.“

Dep. Diamandi arata ca nu se refera numai la seminariu legea proiectata ci si la scolele celealte poporale si medie.

Dr. Pacurariu nu afia motivul pentru ce s'a disu ca legea din cestiune intra in vigoare cu 1 Septembrie a. c. Fatia de scolele poporale springesce tecstul, sa se adaugă in se ca: fatia de seminariu archidiecesanu va intra atunci in vigoare, cându se va introduce si pune in lucrare regulamentul seminariului.

Archim. Popa combate astfelu de restrictiuni in o lege generala.

Hanni'a e pentru propunerea lui Pacurariu, cu deosebire din cauza că densulu nu scie ce influența va avea acesta lege asupra aceloru, cari de 30 ani au fostu in oficii la seminariu si pre cari „acum ii dati afara“ — In urm'a acestor observări se incinge o desbatere mai lunga asupra propunerii lui Pacurariu, in contr'a cărei vorbesce dep. Diamandi, care desfasura, ca nime nu are de cugetu a face cuiva nedreptate, dar' nici privilegii pentru nime nu are sa faca sinodulu. Dece dlu Hanni'a a facutu servitii institutului, sinodulu i le va recompensá dupa o cheia drépta. Din considerare cătra o singura persoana, nu se poate

impedecă facerea unei reforme in intrég'a provincia metropolitana.

Dupa o replica a lui Pacurariu, care inse nu aduce argumente noue pentru propunerea sea, se pune propunerea la votu si se preseaza § 6 cu amandamentul lui Pacurariu.

§ 7 se preseaza neschimbaturi.

Proiectul acesta privindu-se de cettu a treia ora sinodulu lu declarata de lege deobligatorie pentru archidiocesă.

Presidiul pune la ordine proiectul pentru seminariu teologic si pedagogic „Andreiianu“ alu archidiocesei ortodoxe române din Transilvania. Raportor A. Trombitasius.

La propunerea lui Hodosiu, considerându-se proiectul de cettu, se preseaza in desbatere generala si se trece in data la desbatere in specialu.

Introducerea si §§ 1—6 se preseaza neschimbaturi, cu adausulu dep. Cosma că in §§ 4—6 p. 8 in locu de „cântu“ sa se dica „musica vocala si instrumentală.“

§ 7—13 se preseaza dupa tecstul proiectului. La § 14 al. 2 comisiunea propune că dupa cuvintele: „unu vicebibliotecariu dupa a sea buna socotinta“ sa se adauga: si sub propriu sea responsabilitate.“ Se preseaza.

§§ 15, 16 se preseaza neschimbaturi. La § 17 se ficséza terminulu asternerei cererilor de primire cu 1 Augustu. §§ 18—22 se preseaza neschimbaturi. § 23 se preseaza cu adausulu: nu pote frecuentă... că *ascultatoriu ordinariu*.... §§ 24—33 se preseaza neschimbaturi. La § 34 se ficséza tacă pentru esamenele de repetițiune cu „1 fl. in favorul biblioteciei.“ § 35 se preseaza cu stergerea rendului din urma: „din care....“

§ 36—38 se preseaza că in tecstul proiectului cu inlocuirea cuventului său dupa absolvire... cu „iér“ dupa etc. §§ 39—46 se preseaza neschimbaturi. § 47 se preseaza cu corectură: deschis recursulu si cu omitterea cuvintelor din urma: „cu atât mai putienu....“ §§ 48—52 se preseaza neschimbaturi.

In locul § 55 se preseaza următoarea stilisare:

„Incătu privesce incompatibilitatea oficielor profesionale, cu alte oficii, acestă se hotaresce prin legea speciala despre incompatibilitate. Nici unu profesore ordinari nu se pote ocupă si cu alte oficii salarizate.“

La § 56 se propunu următoarele schimbări:

„Salariul profesorilor se statoresce: a) pentru cei ordinari, definitivi 1000 fl.; pentru cei ordinari, provisori 800 fl.; bani de cuartiru celor ordinari, definitivi 200, celor ordinari, provisori 150 fl.; b) profesorului de musica vocala si cântu 800 fl.; c) totu la 5 ani de servitii continuu se inmultiesce salariul profesorilor ordinari cu 100 fl.“

Se preseaza.

§ 57. Se preseaza in următoarea stilisare: „directorulu se alege pe viétia prin consistoriu din profesorii ord. definitivi ai sectiunei teologice.“.... Se preseaza.

§§ 58—60 se preseaza neschimbaturi.

§ 61 se preseaza cu modificarea unu directoru; acestă dimpreuna cu profesorii ordinari constitue corpulu profesoralu.

§ 62 se preseaza neschimbaturi.

§ 63 se preseaza cu stergerea cuventului „pedagogicu“ din alinea ultima, rendulu din urma.

§ 64 p. 1—8 se preseaza neschimbante; dupa p. 8 se propune si se preseaza amandamentul: „neurmându decisiunea consistoriului in terminu de 15 dile, se privesce decisiunea corpului profesoral de primita,“ la p. 12 sa se adauga unu punctu in inteleisu p. 2 din § 67 p. 13—18 se preseaza cu stergerea cuvintelor „spre vedere...“ din p. 17.

§ 65 se preseaza neschimbaturi.

La § 66 p. 1 se propune si se pri-

mesce modificarea: „directorulu are dreptu 1-iu a concedia pe unu elevu, in casuri grave pe tempu de 8 dile si adaugerea unui punctu nou; 3-a a pretinde dela profesorul asculatarea de legile scolare in generalu si de dispositiunile speciale, pre cari densulu asta de lipsa a le face sub propriu sea responsabilitate.“

Dupa § 66 se preseaza adaugerea unui § nou, care hotaresce asupra alegerei profesorilor in conformitate cu propunerea dep. P. Cosma in modulu urmatoriu: 1) alegerea de profesori se efectueaza in sinodulu episcopal; 2) numai acelu candidat pote fi alesu, care intrunesce cualificatiunea prescrisa in statutu; 3) devenindu unu postu in vacantia, consistoriulu face dispositiunile necesare pentru indeplinirea acestui postu prin denumire său substituire interimala, care va dură pâna la intarire prin sinodu; 4) consistoriulu este datoriu in terminu de o luna dupa devenirea unui postu in vacantia a escris concursu pentru indeplinirea postului profesoralu, a enumerătote conditiunile ce trebuie sa intrunesca concurrentulu si a-lu publică in organulu de publicitate archidiocesanu; 5) dupa espirarea terminului concursului consistoriulu esaminăza petitiunile intrate si constata cualificatiunea concurrentilor; compune o lista de candidare in care se inscrie in ordine cualificatiunea documentata, insenmandu se in o rubrica separata tōte datele separate ce privesc cualificatiunea sea; 6) dupa 3 ani de proba respectivulu se intaresce de profesorul definitivu de Archieppu la propunerea consistoriului.

§ 67 alu projectului se preseaza cu schimbarea p. 4 in următoriul modu: a cere concediu dela directoru pe tempu pâna la 6 dile, iér' pentru tempu mai indelungat a cere concediu prin directoru dela consistoriu. P. 4 se sterge.

§§ 68—70 p. 1—4 se preseaza neschimbaturi.

Dupa p. 4 se preseaza adaugarea unui p. nou: „in conferint'a din lun'a lui Maiu se hotaresce terminulu si durata esamenelor din semestrulu alu 2-lea.“ Din p. 5 se sterge rendulu din urma: acestu reportu.... De asemenea se sterge aline'a a 2-a din p. 6 si 8. In p. 9 aline'a 2, in locu de cuvintele: „ce are a se...., se pune: „ultima a an. scol.“ P. 10—15 se preseaza dupa tecstul proiectului, cu modificarea de 8, in locu de 3 dile in p. 11.

§§ 71—78 se preseaza cu unele modificări neesentiale.

P. 1, din dispositiile transitorice se preseaza neschimbaturi, dupa ce se respinge o propunere a dep. Mihalianu, de a se primi tineri cu 4, in locu de 6 cl. gimn.

P. 2 se preseaza in o nouă stilisare: In casuri de pregatire, dar' neaperatu celu putienu de 4 cl. gimn. Pentru instruirea acestor se voru infiniti cursuri separate in institutu.

Asupra p. 3 din dispositiile transitorice se incinge o desbatere lunga si infocata.

Dep. protopopu si directoru seminariului Ioanu Hani'a in o cuventare mai lunga, combate cu óre-care veherentia si iritare propunerea proiectului, resp. a comisiunei. Densulu sustine, ca dispositiile, ce intentionă sinodulu a face nu aru fi precurgetate destulu de bine; ba ca aru vatemă chiaru in modulu celu mai flagrantu avereia si onórea cui-va, adeca a acelui care de facto occupa postulu de profesor resp. directoru alu seminariului de 30 ani, adeca avereia si onórea sea (a vorbitorului). Urmăza apoi o asemănare putienu magulitóre a lucrării sinodului, cu lucrarea unui contimpuranu, care nu se bucura tocmai de renumele celu mai bunu. In cele din urma cere că: sinodulu luându in considerare drepturile sele cásigate

sa nu hotarasca cestiunea optarei si a lefei in intielesulu propunerei comisiunei.

Dep. Dr. Hodosiu si Diamandi Manole combatu privirile lui Hani'a, ca prin regularea unei afaceri generale prin lege, s'aru puté intentionă vata marea a verei său onorei cui-va. Anume dep. Diamandi Manole arata, ca aici nu aru fi vorba de drepturi cásigate. Necesitatea a adusu cu sine a se imprenă in trecutu postulu de directoru cu postulu de protopopu alu Sibiu. Servitiile facute, nu au fostu graute, ci impreunate cu unu sala iu coresponditoru impregiurările. Schimbându-se relatiunile, sinodulu voiesce sa reguleze acum acesta cestiune prin lege alt-cum. Totu-déun'a inse cându se face unde-va vr'o reforma, se intenta de nu se pote face tuturor pe voie; acést'a inse nu va se dica, ca se face pentru a vatemă avereia său onorei cui-va ci pentru-ca astfelii reclama necesitatea tempului. Densulu privesce la principiu, si cându votéza o lege, nu canta la „fotografii.“

Dep. Dr. Pacurariu apera punctele de vedere ale dep. Hani'a si propune următoriul amandamentul la p. 3: profesorii, cari suntu pâna acum ordinari sistematisati la acestu institutu, si voru fi alterati din locul loru, sa primăsca o pensiune, conforma cu dispositiunile legei statului pentru profesori gimnasiali.

In contr'a acestei propunerii comisiunea formulase urmatorea propunere, dupa ... „unu postu său altul,“ sa se adauga: „iér' alegându profesor'a voru avé dreptu a pretinde cuinecualele din § 56 lit. f, dela incepertul servitiului că profesori in seminariu.“

Cerendu-se incheierea desbaterei si punendu-se propunerile la votu, propunerea comisiunei se preseaza cu 17, contr'a 16 voturi.

La p. 4 dep. Hani'a, arata ca s'aru fi facutu dispositiile de consistoriu, că directorulu sa locuiésca in seminariu, dar' ca aru fi inconvenient, că directorulu sa locuiésca in seminariu, dupa cum suntu impregiurările locale date, si recomenda a se amână acesta afaere pe tempu nehotarit. — Dupa o desbatere mai lunga asupra acestui obiectu, constatându-se lips'a neapera de a fi unu siefu si anumitu directorulu, in seminariu pentru a inspecta afacerile interne ale seminariului, dar' totu-o data luându-se si privire la impregiurările locale nefavorabile, sinodulu primindu p. 4 (cu omitterea cuventului din urma „bisericescu“, si intercalarea cuventului executarea „succesiva“...) cu privire la locuinta directorului in seminariu decide, ca indatorirea de a locui in seminariu, sa remâna in suspensu, pâna cându seminariulu nu va fi transformat astfelii că sa pote locui directorulu in seminariu.

Declarându-se in urma proiectului de primuit si in a treia cetire se declara cu valore de lege.

Presidiul multiamasese sinodului pentru interesulu si ostenel'a pusa la deslegarea problemei grele a acestui sinod si dându membrilor binecuvantarea archierescă, declară sessiunea a. 1877 de incheiată.

Archimandritulu vicariu N. Popa multiamasese in numele sinodului Escl. Sele pentru conducerea intelépta, urandu-i unu intreiu „sa trăiescă.“

Cu aceste siedint'a ultima a sesiunii an. cur. se incheia.

Correspondintia.

Budapest'a, 14 Iuniu 1877.

Europa intréga inainte cu 24 de ani s'a pusu contra Russiei, si a apărăt pe Turcia, carea inca pe atunci era in agonia de moarte, voindu, că te-mduindu-se, sa devina unu statu lumenat, si se misuiésca a adoptá civilizatiunea europea. In conferint'a dela

Parisu s'a asecurat intregitatea teritoriului otomanu, iér' Turci'a s'a obligat serbatoresce, ca calea indicata de Europa o va urmá si va usiorá sórtea creștiniloru, ce zacu in robie de seculi.

Tóte aceste Turci'a nu le-a implitu, n'a aretat nici celu putienu bunavointia de a face cătu-si de putienu pentru supusii sei creștini; nu numai, ci a continuat cu o trufia ne mai pomenita a atacá drepturile principatelor dunarene, a privi Romani'a si Serbi'a de pasialicuri turcesci si pre domnitorii sei de guvernatori otomani; ba Turci'a, in contr'a intereselor sele a inceputu a fraternisá cu dusmanul seu naturalu si puternicu, cu Russi'a, nesocotindu ca numai acestu dusmanu este, carele voiesce a-i dá lovitur'a de mórte. Sultanul Abdul-Aziz s'a datu cu totulu in bratiele diplomatiei russesci. Tóte sfaturile binevoitóre ale celoru-lalte puteri au remas la inalt'a pórta fără resultatu.

Ori-cine, cunoscendu aceste impregurári, se intréba: déca unu atare statu, care nu cunósece nici macaru interesele vitali ale sale, care sfaturile puterilor europene le-a luat in desiertu, merita óre a luá parte in concertul europén? *merita că elu sa existe si mai departe?* Omu cu minte si judecata nu pót sa dee respunsu afirmativu. Si astadi afara de unii jurnalisti magiari si austro-ovrei, nu cútédia nime sa sustiena intregitatea si dreptulu de esistintia a imperiului otomanu.

In acestu organu de publicitate amu spusu de repetite ori, ca noi, in interesulu monarhiei nóstre in generalu, si in interesulu elementului románu in specialu, ne-amu fi bucurat, déca amu fi vediutu, ca Turci'a nisuesce a fi unu imperiu luminatu, dreptu, si respecta interesele umanitari de civilisatiune, fără cari astadi nici o tiéra nu pót avea viétia indelungata.

Dupa ce insa tóta lumea este convinsa de contrariulu, *facem atenti pre compatriotii nostri magiari*, ca prin pledarea si mai departe pe lângă turci, prin arangiarea demonstratiunilor pentru softalele turcesci se facu numai de *risu* si de *batjocura*, si dau numai testiomniulu de paupertate, ca nu le place a cugetá; ci urmeza si densii doctrinele atâtú de pericolóse a coranului, adeca cele a *fatalismului*. Iér' cându vinu si ataca prin diurnalistic'a loru demnitatea natiunei române, cându clevetescu despre armat'a româna că babei dela sate, — si cându-si cauta ei insii noroculu cu ciurulu, nu numai ca atingu cele mai delicate simtieminte a compatriotilor loru români, cu cari suntu legati de seculi a vietui impreuna, — ci 'si *nesocotescu chiaru interesele loru*.

Unu semnu fórte tristu trebuie sa insemnâmu si adeca: ca *nimenea* intre atâtia inventati magiari, ce si dau aerulu ca au ajunsu la gradul de cultura europénă, nimene nu-si iá osténél'a, a face atenti pre connationalii loru: ca nu facu bine, cându provóca poporul românu prin inventivele loru, si cându voiescu sa lege sórtea acestei tieri de sórtea imperiului turcescu, carea pe semne curendu are sa se decida.

Aru puté acesti inventati ai loru sa le servésca cu exemple numai din anii abia trecuti, 1848/9, cându români, provocati intr'unu modu barbaru, au fostu necessitatati a-si aperá interesele loru prin fortia.

Nu scimu, déca compatriotii nostrui unguri au inventat din logic'a mintiei sanetóse regul'a, ca acele'a si cause lau facele'a si urmári, nu scimu déca d-*loru asta* cu cale a cugetá asupr'a unor lucruri „bagatele" că aceste, si nu cum-va li este ocupata mintea numai in giurulu lucrurilor din Constantinopole; noi inse, si credemu ca cu noi impreuna toti români, aru dorí ea sa finu scutiti

de repetirea macaru a evenimentelor din anu 1848.*), „Principiis (obscuris) obsta, sero medicina paratur!"

— Z.

Romania

Cetim in „Monitorulu" Romaniei:

MM. LL. Domnitorulu si Dómna, in urm'a unei invitatiuni din partea Majestátiei Sele imperatorului Rusiei, au mersu, insotiti de maresialulu curtiei, de D. A. Mavrocordatu, siambelanu (camarariu) alu M. S. Dómnei, dumineca 20 ale curentei, cu unu tenu expresu, la órele $4\frac{1}{2}$ la Ploiesci la órele $5\frac{3}{4}$. Majestatea Sea imperiala, impreuna cu AA. LL. II. marii duci Czarevici, Nicolae Nicolaevici si ceilalti membri ai familiei imperiale, au primitu la gara pe Mariile Loru.

Imperatorulu dându bratiulu M. S. Dómnei s'a suitu in trasura; M. S. Domnitorulu s'a suitu intr'alta trasura cu marele duce mostenitoriu, si urmati de ceilalti membri ai augustei familii imperiale, au mersu la cuartirulu Majestátiei Sele.

La locuint'a imperatorului se ală insiruita escort'a imperiala, compusa de deputatiuni din tóte regimetele guardei. Dupa defilarea escortei a urmatu prândiulu de familia la Majestatea Sea.

La órele $7\frac{1}{2}$, imperatorulu impreuna cu Dómna si Domnitorulu, cu marele duce mostenitoriu, si ceilalti mari duci au mersu de au visitatu tabar'a cazacilor din garda. Majestatea Sea imperatorulu a ordonatu sa se dea semnalulu de alarmă; regimentulu a fostu indata gat'a, a incalcatu si a defilatu.

Dupa acést'a Majestatea Sea imperiala a insotit pe inaltimile Loru la gara impreuna cu AA. LL. II. marii duci, unde au statu pâna la órele 8 si 20 minute, cându luându-si diu'a buna dela Mariele Loru, trenulu princiari a plecatu.

II. LL. Domnitorulu si Dómna s'a reintorsu in capitala la órele 10 sér'a.

In aceste din urma dile, M. S. Domnitorulu a binevoit u primi mai multi generali si comandanti de corpuri ai armatei imperiale ruse, intre cari pe dnii: generalul major Golinski, locotenentulu generalu baronu Driesen, principele Wittgenstein si altii, precum si pe mandatarii societátiei „Crucei Rosie" ruse, principele Tcherkaski.

D. consulul generalu alu Germaniei a avutu onórea a presentá Mariei Sele pe d. de Lignitz, majoru din statulu majoru prusianu, si d. agentu diplomaticu si consulul generalu alu Austro-Ungariei, pe d. colonelul baronu Bechtolsheim, siambelanu (camarariu) si adjutantul alu Majestátiei Sele imperatorului Austriei, rege alu Ungariei, — amendoi atasiati militari la ambasadele respective din Sântu-Petersburg. Asemenea s'a mai presentat Domnitorulu: d. locotenentu-colonelul baronu Löhneysen si d. capitanu de statu majoru de Bolla din armat'a austro-ungara, si d. comite Wedel si d. Vuillaume, majori din statulu majoru prusianu; d. Waiberg, capitanu de statu majoru din armat'a suedă; d. de Hedemann, capitanu in garda si adjutantul alu Majestátiei Sele Regelui Danemarcei, precum si alti domni oficeri straini atasiati prelunga marele cuartiru alu armatei imperiale ruse.

M. S. Dómna, sambata 28 ale curentei, a binevoit u asistá la concertulu datu, in teatrulu celu mare, de către o societate de binefacere, in folosulu soldatilor rânniti.

Imperatulu Russiei.

Alessandru II, imperatulu imensei si imposantei Russiei, e astadi óspele lui Carolu I, intâin Domnul alu României libere si independente.

Majestatea Sea imperiala s'a nascutu la 29 Aprile 1818, pe cându marele Imperatru Nicolae Pavlovici, tat'a Majestátiei Sele, era numai mare duce si separatu de tronulu Russiei prin dreptulu fratelui seu celu mai mare, Constantin. Se se scie insa, ca la móreala lui Alessandru I, presideturul consiliului imperialu, Petru Lăpukin, desfacendu unu pachetu sig-

*) Vomu si fi.

latu cu sigilulu imperiului, s'a gasit u o scrisore a lui Constantinu adresata imperatului, fratele seu, prin care-lu róga sa primésca renunciarea sea la tronulu Russiei, la care imperatul a si aderatu. Numai dar' in bas'a acestui pactu de familia, Nicolau Pavlovici putu sa se suie, dupa Alessandru I, pe tronulu Russiei, si cine a urmatu istoria contemporana a Russiei, scie cătu de fragmentata, dar' si imposta, fu imperati'a sea.

Alessandru II fu crescutu mai intâiu de mam'a sea, Alessandra Teodorovna, sor'a imperatului, Vilhelm IV alu Prussia. Primulu guvernatoru alu Maiestátiei Sele a fostu generalulu Mörder, de origine germana si de religiune protestanta. Educatiunea i fu terminata de poetulu Jukovski, poetu de scól'a romantica si acea a partidului vechiu rusu. Profesorulu insa celu mai gelosu fu chiaru tatalu Maiestátiei Sele, marele Nicolau Pavlovici, care inca de micu 'lu esercitá a deveni demnulu seu ereditariu invenitandu-lu exercitiele militare cu se veritatea unui corporal instructoru.

La 1 Maiu 1834, in etate de 16 ani, Tiareviciulu (nume care se dă in Russi'a ereditarilor tronului) fu declaratu maioru. Comandante alu lancierilor gardei, alamanulu cazacilor, primulu adjutantu alu imperatului, nu putu sa duca asiá teneru viéti'a de manevre, de reviste si parade militare, pe care imperatul le impunea chiaru princeselor casei imperiale. Sanatarea sea fu sdruncinata, facendu-lu sa cada la unu felu de spleen. Ordinul dar' i fu datu de a merge sa-si caute sanatarea si sa se mai distreze in Germania, pe unde caletori mai multu tempu, oprindu-se la curtea din Hesse Darmstadt, de unde nu se mai intórsese, decâtua dupa ce luá de socia pe principes'a Mari'a, fiic'a marelui duce Ludovicu II.

Inca dela 1826, Maiestatea Sea imperiala avea titulu de cancelariu alu Universitáiei din Finlanda, ale cărei functiuni n'a inceputu a le indeplini decâtua dupa casatoria, fundandu o catedra de limb'a si literatur'a finlandeză si acordandu chiaru patronajulu seu Academiei seu societátiei de literatura finlandeză. Dupa móreala marelui duce Mihailu Pavloviciu i fu incredintata si inalt'a directiune a scóelorului militare din Russi'a, crescendu tinerimea „in adeveratulu spiritu rusescu", dupa cum i-aru fi disu chiaru imperatulu Nicolau.

La 1850 Alessandru II visitá Russi'a meridionala, Nicolaieff, Sevastopolu, Tiflis, Erisan, Derbeut, terminandu acéstă caletoria print'r' lovire contr'a circasianilor din Caucasi, in care, dupa recomandatiunea principelui Worontzoff, obtienu ordinulu St. Georgiu.

Dela suirea Maiestátiei Sele imperiala pe solidulu tronu alu tuturor rusilor, Alessandru II s'a aretat fórte decisu de a reformá moraurile administrative, pedepsindu fórte severu abusurile ce se comiteau. Printre alte reforme, Maiestatea Sea imperiala s'a ocupatu fórte multu de instructiunea publica. Print'r' unu decretu dela 23 Octombrie 1855 facu sa dispară restrictiunile cari limitau numerulu elevilor in universitáatile rusesti. Sub Nicolau Pavloviciu toti profesorii licențiali Alessandru si ai scólei de drept din St. Petersburg trebuiau sa fia alesi dintre oficerii superiori ai armatei. Alessandru II a datu la 1856 o ordonanta contraria. La 1855 a infiinitat la Universitatea din St. Petersburg o nouă facultate, numita facultatea limbilor orientale si, print'r' unu ucasu publicatu la 1856, regulandu instructiunea publica pe noué principii, a pus'o sub supraveghierea directa si personala a imperatului.

Unu altu faptu, fórte insemnatu din punctulu de vedere alu progresului si care caracterisá imperati'a lui Alessandru II, este emanciparea servi-

loru (tieranii), către cari si-a consacratu tóta atențiunea. Manifestul relativ la acésta mare transformare sociala s'a datu la 19 Februarie (3 Martiu) 1861, in urm'a unei lungi si solemne siedintie a consiliului imperialu, in care s'a admis u voint'a expresa a imperatului, cu tóta opasitüne celor mai influenti dintre consiliari. Dupa dispositiunile luate in acea memorabilă siedintia, signorii si conservu dreptulu asupr'a pamentului, lasându-le tieraniloru dreptulu usufruptu perpetuu cu sarcin'a unor redevente determinate. Dela acestu regim de transiune incolo, tieranii luara numele de *tierani obligati*, avendu dreptulu de a'si rescumperă pamentulu cu autorisatiunea signorilor, si a deveni, prin urmare, proprietari liberi.

Chiaru cătra Poloni'a, Maiestatea Sea imperială si-a aretat moderatiunea sea de caracteru, deórece, prin ucasulu dela 27 Maiu 1856, a datu voia tuturor emigratilor dela 1830 si 1831 sa se intórcă in tiér'a loru.

La 18 Februarie (3 Martiu) 1855, diu'a suirei pe tronu a Maiestátiei Sele, Alessandru II se adresă supusilor sei print'r' unu manifestu, in care le dicea in fati'a Europei:

„Suindu-ne pe tronulu nostru ereditariu alu imperiului Russiei, precum si alu regatului Polonie si marele ducatu de Finlanda cari suntu neseparate de imperiu, luámu in fati'a lui Dumnedieu celu nevedintu, dar' totudină lângă noi, sănt'a indatorire de a nu avea altu scopu decâtua prospetimea patriei nóstre. Dee Ddieu, care ne-a chiematu la acésta inalta missiune, că, condusu si ajutatul de elu, sa putem u intari Russi'a in celu mai mare gradu de putere si de gloria, sa putem u prin noi indeplini veaderile si dorintele ilustrilor nostri predecesori, Petre, Caterin'a, Alessandru celu iubit, si augustulu nostru tata de neperitóre memoria".

„Press'a".

Ofrande pentru ostasii rânniti din Romani'a.

Dela Bai'a de Crisiu amu primitu urmatorele ofrande pentru soldatii români rânniti din Romani'a, cari s'a si espeditu la presiedintele societatei române „Crucea rosie" principale Dimitriu Ghic'a in Bucuresti:

Dela Dr. St. Erdeli 5 florini, S. Bofla 4 fl., I. Adamovici 5 fl., Aug. Onitiu 1 fl., S. Borlea 15 fl., P. Gligor 10 fl., G. Secul'a 20 fl., G. Padureanu 5 fl., P. Tisu 5 fl., I. Simionasu 5 fl., P. Albescu 1 fl., T. Popp 5 fl. Sum'a 81 fl. v. a.

Diamandi I. Manole.

Societatea „Crucei rosie" din Romani'a, comitetulu centralu Nr. 344.

Bucuresci, 17 Maiu 1877. Domnie sale dlui Diamandi I. Manole, presiedintele comitetului românilor din Brasovu pentru ajutorarea soldatilor rânniti din Romani'a.

Amu primitu eri epistol'a Domniei Vóstre dela 13 Maiu curentu cu unu grupu de Napoleoni de aur in suma de lei 7125, ce mi-a facutu onóre a ne tramite.

Ve rogu, domnule presiedinte, sa binevoiti a esprimá fratilor nostri din Brasovu viu'a recunoscintia a comitetului „Crucei rosie" de aici, si in particulariu a subsemnatului, pentru acésta ofranda, care, nu numai prin insemnatatea sumei, dar' mai cu deosebire pentru spontaneitatea faptului, ne da o nouă dovédă de simpathia si iubire.

Anecsanu aici recipiss'a cassierului Nr. 240 constatatória de incassarea baniloru ve rogu dle presiedinte, sa binevoiti a primi incredintarea osebitiei mele consideratiuni.

Presiedinte: Dimitriu Ghic'a m.p.
Secretariu: Ioanu S. Bobocu m.p.

Economie.

Saliste, 10/22 Maiu 1877.

Dle Redactoru! Sunteti cu totu respectulu rugati a dă locu in pre-
tuitul diuariu „Tel. Rom.“ urmat-
relor renduri, cari -- de-si cam târ-
diu — tractează depre prelegerea publică, ce o tienă in comună nôstra
dlu prof D. Comsia asupr'a pom-
ritului si gradinei scolare.

Art. de lege XXXVIII din an.
1868 in caus'a instructiunei publice
din scólele populare in §. 11. lit. g)
ordinéza instruarea elevilor si in gra-
dinaritu.

In secululu, in care traimu, sci-
intiele naturale au luat unu aven-
tu mai pomenită; deci si aplicarea
teoriilor acestei scientie in pracsă la
diferitele ramuri industriale, econo-
mice etc. este numai unu eflusul alu
acestei scientie vaste.

Cine a traiu cátu de putieni in
mijlocul poporului nostru, va scí, cátu
de conservativu este elu in totu ce a
ereditu dela antecessorii sei, bune
séu rete.

In privint'a acésta cátu si in altele
o mia si un'a de puncte, scóla si ér'
numai scóla este chiamata a lucră
pentru indreptarea scaderilor.

Si fiindea scóla cea vechia, in
carea s'au formatu pâna acum barba-
tii de scóla, invetiatorii, nu a fostu
organisata astfelii, precum o vedem
astadi, ca sa fia potutu satisface tutu-
roru cerintelor poporului nostru; de
aceea salutámu cu bucuria conclusulu
„comit. despartimentului III alu Asocia-
tiunei tranne pentru literatur'a si
cult. pop. român“^u, prin care conclusu
cu adoperarea d. prof. D. Comsia si D.

Eugen Brote se dispune a se tiené pre-
legeri populare gratuite asupr'a di-
verselor ramuri agricole si economice.
O idea mai fericita si unu scopu mai
salutariu nici ca se potu cugetă. Prin
aceste prelegeri, tienute intr'o limba
cátu mai populara, si urmate de des-
bateri interesante, la cari fia-care din-
tre sateni este indreptatitu si rugatu
sa-si faca „resónele“ sele, se procura
comuneloru nôstre cea mai buna oca-
siune a-si castigá cunoscintie mai la-
murite in agricultura, acésta aprópe
singur'a profesiune a tieranilor nostri.

Si asiá, cu permissiunea on. dvó-
stre, voiu atinge in trasaturi generale
prelegerea publică, ce o a tienutu dlu
D. Comsia in comună nôstra la diu'a
anunciata prin „Tel. Rom“, adeca Dumineca
in 17/29 Aprile a. c., cu care
ocasiune comună nôstra se felicită a
salutá pre lângă dlu disertante inca-
si o cununa prea frumósa de inteli-
genti români in personele dd. Revrdis.
d. II. Puscariu si I. Popescu Parteniu
Cosma, D. P. Barcianu, Eugen Brote, si baronulu Aichelburg.

Sosindu acestia in Saliste pre la
órele 10—11 a. m. si insociti de unu
publicu — fatia cu impregiurarea de
atunci — forte numerosu din comună
Saliste si giuru, se dusera cu totii la
gradin'a, scólei unde ajunsi, dupa ce
esplică Reverend: dnu protopresviteru
I. Popescu scopulu venirei D-lorui
in urm'a concl. susu atinsu alu com.
desp. III. — dlu prof. D. Comsia a
dà apoi urmatorele indigitari cu pri-
vire la organisarea si arangiarea gra-
dinei de scóla, si adeca:

Gardin'a, avendu o intindere destulu
de marea se imparta mai intâi in tabli
séu despartieminte mai mari. In un'a din
tabli si pe de marginea carârilor sa
se cultive diverse flori pentru a sad
in inimile fragede gustulu frumosului
precum si placerea la munca, ordine
si curatenia; in alt'a sa se cultive
legumi pentru desvoltarea spiritului
de economia casnica si in a treia al-
toii si pomisorii etc.

Facendum-se acésta impartire sa
se traga apoi unele carâri, parte strem-
be (arcuate). Carârile sa fia cátu mai
drepte si largi, pentru de a puté um-

blá invetiatoriulu cu scolarii comodu,
cându face demonstrările, si cându
lucra cu scolarii impreuna. La tra-
gereea carârilor in lin'a drépta ne
folosim de sfóra, pociumpi si cruci.
Carârile sa fia putieni inclinate spre
a avé apa pe unde se scurge. Pe dea-
supr'a sa se puna petrisiu si apoi na-
sipu. Tâblile sa se sape cătu mai
afundu de cu tómna. Primavér'a se
sapă din nou séu numai se grebléza,
impartiendu apoi tâblile in straturi de
cât 1 metru latime.

In urm'a mai multoru esplicări
generale, dlu D. Comsia trece apoi
la lucruri mai speciale si incepe sa
vorbescă asupr'a culturei pomiloru,
obiectulu prelegerei. Mai intâi in-
sira folosele pomaritului; dupa ceea
ajunge la insa'si cultur'a pomiloru.
Dim esplicări date estragemu urma-
torele:

Sementia de pomi padureti, —
— caci aceştia suntu a se preferi celor
produsi din sementia nobila —
se sémena intr'unu stratu anumitul
primavér'a séu tómna, de tempuriu.
Simburii se sémena in siruri drepte
pe mai multe sientiule, cari se astupa
apoi cu putieni tierăna in amestecu
cu compostu cenusia, gunoi putredu
de grajd. In anulu urmatoriu, po-
misorii se transplantă aiurea la o di-
stantia mai mare unulu de altulu. In
urm'a transplantării radacinile se ra-
murescu mai tare si se intaresc ala-
turea cu trunchiurile. Dupa 2, celu
multu 3 ani, cându pomisorii voru fi
ajunsu grosimea unei pene de gâsca,
ei se sadescn in „scóla de altoitu“,
1/2 metru departare.

Scóla de altoitu se imparte si ea
in mai multe straturi de cát 1 m.
latime asemenea scólei de semenatu.
Pamentulu sa se rigoleze de cu tómna,
adeca sa se sape la o adencime in-
semnata, scormonindu si amestecându
pamentulu cu multu gunoi putredu.
(Va urmá).

Varietati.

(+) Necrologu. „Sa ne facemu da-
torint'a fatia de umbrele fericite cari
disparu dintru noi.“

Amalia Ciaclanu nascuta **Sirbina**
Nadasdi, fia fericitului român gr. or.
ortodoxu Georgiu **Sirbina** si consort'a
cetătanului nostru, mahnitulu Georgiu
Ciaclanu in 8 Iuniu st. n. d. a. 4 3/4 ore
dupa impartasirea cu cele sacre in alu
41-lea anu alu etâtiei si 27 anu a ca-
satoriei sele fericite si dete in mânila
creatorelui susfletulu seu nobilu, ma-
retiu si demnu de un'a adeverata ma-
tronă româna; dupa unu morbu inde-
lungatu, carele i-au sguduitu adencu
atâu puterile fisice cátu si spirituali,
afara de sociulu perpetuu mahnitulu
Georgiu Ciaclanu, cumnatulu Alesan-
dru Ciaclanu, mum'a, fratii, sororile,
nepotii si tóte rudeniile, o jelescu cu
lacremi ferbinti, si o deplângu toti cátu
au cunoscutu nobilulu caracteru alu
acestei femei nobile, si bine inzestrata
cu virtutile cele mai bune.

Remasitiele-i pamantesci s'au asie-
diat u astadi d. a. la 5 óre in cript'a
dela vini'a sea propria cu cea mai
mare splendore si pietate, cátu si care
opidulu nostru n'a mai vediutu in
tempu de 16 ani. Compatimirea si per-
dereu este generale.

Este mare perderea unei astfelii
de femei nobile pentru sociulu seu,
carea l'a concomitatu intru tóte in-
tre prinderile sele laboriose, n'a lip-
situ ea nici cându de a nu-i fi con-
sultatorea si adeverat'a femeia iubi-
tore de sociulu seu, unica mânăgiare
a susfletului obositu si frântu de dureri.

Mam'a a perduu intr'ens'a pe
unic'a si model'a fia, fratii si sororile
pre prea amabil'a si neuitat'a loru
sora; iér' cari nu apartienu la stren'sa
legatura familiare, pe adeverat'a amica
a societătiei morali.

Dómna Amalia Ciaclanu, acésta

pretiuita fintia ce ne dise adio pentru
totu-déun'a, a fostu bunatarea, sacri-
ficiulu, virtutea, in ea fusera intrunite
cu distinctiune tóte virtutile unui idealu
care inalta fîint'a umana si o apro-
pie de Dumnedieu.

Repuséza in pace umbra fericita!
si noi 'ti vomu pastrá perpetuu respec-
tulu ce ti-lu datoramu pentru ca:
Iisusu Christosu este invierea si viéti'a;
ca numai cei-ce credu cu constanti'a
in Dumnedieu si practiséza preceptele
moralei evangeliice potu fi securi de
viéti eterna.

Dev'a, 10 Iuniu 1877 st. n.

„Unul din cei multi stimatori.“

* * * Alegere de deputatu dietalu. Dr.
A. Tinu fu alesu in Romosu la 11 l. c.
st. n. deputatu dietalu cu aclamatiune.

* * * Esercitiu militare. Mercuri s'au
inceputu esercitiele practice militare
de *invagonare si evagonare* (suire si
scoborire din vagóne) cu batalionulu
23 de venatori, joi cu regimentulu 31
de infanteria, batalionu de batalionu.
Sambata, astadi si mână s'au continuat
respective se continuă alele'si eser-
citii cu 3 escadrone din regimentulu
3. de husari. La esercitiele aceste tru-
pele esu adjustate completu de marsiu.

* * * In afacerea comuneloru missio-
narie a reformatilor de națiunalitate
magiară, respânditi prin România, cu-
ratorulu superioru baronulu Vay pe-
trece in Clusiu. Spre scopulu aratatu
a intratu in relatiuni cu episcopulu re-
formatu Nagy si a facutu o visita si
eppului unitarilor ardeleni, Ferencz.

* * * Minuni totu se mai intempla
si in dilele nôstre „S. d. T.“ de aici
intr'o corespondentia a sea din Elisa-
betopol spune ca la tribunalulu de
acolo s'a judecatu in diu'a de 30 Maiu
st. n. Catharin'a Ongert (sasa) pen-
truca si-a omorit copilulu. Aperato-
riulu acusei a fostu din oficiu ad-
vocatulu Nicolau Agotha, de națiunalitate
magiaru. Dupa incheierea pro-
batiunilor si pledarea procurorului,
cari tóte au urmatu in limba magiară,
limba cu totulu necunoscuta acusei,
aparatoriulu incepe sa apere in limb'a
acusatei, nemtiesca. Presidiulu intre-
rupe si in druméza pre aparatoriul a
a apară in limb'a magiară. Dlu Agotha,
de-si magiaru, dara dreptu, se pro-
voca la lege si la procedura si dove-
desce tribunalului ca aparatoriul, cátu
representante alu pârtiei acuse, tre-
buie sa vorbescă in limb'a cunoscuta
acestei'a. Tóte in desiertu. Tribunalulu
n'a voit u si aparatoriul a trebuitu
sa se supuna.

Burs'a de Viena.

Din 4/16 Iuniu 1877.

Metalicele 5%	60 70
Imprumutul nat. 5% (argintu)	66 10
Imprumut. de statu din 1860	111 75
Actiuni de banca	784 —
Actiuni de creditu	141 50
London	126 25
Oblig. de desdaunare Unguresci	73 25
" " Temisiorene	72 75
" " Ardeleanesci	72 —
Argintu	111 80
Galbinu	5 97
Napoleonu d'auru (poli)	10 08 1/2
Valut'a nouă imperiale germâna	62 —

Nr. 81.

Concursu.

Devenindu vacanta parochia a 2-a din Balanu,
de cl. III, din ppresbiteratulu gr. or.
alui Ungurasului; spre intregirea ace-
lei'a la intielesulu ordinatiunei Prea
Venerabilului Consistoriu archidie-
sanu dtu 21 Aprile 1877 Nr. 1089 B.
prin acésta se escrie concursu pâna
la 3 Iuliu a. c.

Emolumentele avende in acésta
parochia suntu:

1). Casa parochiala cu supraedi-
ficiale de lipsa si gradina in marime
de 1 1/2 jug.;

2). 12 jugere de pamantu aratoriu
si fenatiu de clas'a I, cari dau unu
venit u anualu de 200 fl. v. a., a căroru
contributiune se platesce de către co-
mună;

3). Dela 125 de familii cátu o di-
de lucru pe anu;

4). Stol'a indatinata; tóte acestea
computate in bani, dau unu venit u
anualu de 420 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta pa-
rochia voru avé de a substerne con-
cusele sele instruite cu documentele
dupa stat. org. pâna la 3 Iuliu a. c.
la subscrisulu, in care di va fi si ale-
gerea.

Füzes-Sanpetru, 2 Iuniu 1877.

In contielegere cu comitetulu
parochialu.

Petru Rosca mp.
1—3 ppresbiteru.

Edictu.

Virgiliu Dud'a doctorandu de me-
dicina, nascutu din Carasiov'a, carele
a parasit u necreditia pre legiuu'a
sea sotia Sofi'a nascuta Stolojanu din
Lugosiu, fără a se scí loculu ubicati-
unei lui, se citéza prin acésta, cátu
in terminu de unu anu si o di sa se pre-
senteze la scaunulu protopresbiterulu
mai josu subsemnatu; caci la din con-
tra procesulu divortialu incaminat
de sotia lui, pentru total'a despărțire;
se va pertracta si decide si in absen-
tia lui.

Lugosiu, 10 Maiu 1877.

Scaunulu protesbit. gr. or. alu
Lugosului, prin
Georgiu Pesteanu,

1—3 g. si ism protopopu.
loquitur.